

Što se točno događalo s mrežnim jasenovačkim popisom do lipnja 2015. godine?

KAKO GOD ANALIZIRALI, POPIS JASENOVAČKIH ŽRTAVA LAŽAN JE: PROŠLE GODINE BILO JE ČAK 25.000 'KLONIRANIH' ŽRTAVA, JOŠ UVIJEK IH JE VIŠE OD 2.300!

**Pišu: dr. STJEPAN RAZUM i
NIKO BANIĆ**

Ujedno od ranijih brojeva *Hrvatskog tjednika* (br. 559) bio je opisan nedostatak mrežnoga popisa jasenovačkih žrtava, na kojem je uočeno oko 14.000 'kloniranih' zapisa oso- ba. Zbog tog nedostatka ili krivotvorine, stranica s mrežnim popisom u travnju ove godine nije bila dostupna da bi s danom 1. lipnja bila uklonjena većina 'kloniranih' zapisa. Budući da je kod mnogih to izazvalo sumnju i nevjericu, a pojedinci, primjerice **Slavko Goldstein**, otišli su i tako daleko da kažu kako se osim nekoliko manjih, nisu dogodile nikakve druge promjene te su javno pozivali na ispriku zbog uvreda, u ovome članku podrobnije objašnjavamo što se sve može zaključiti na temelju dostupnih podataka o promjeni mrežnoga popisa koja se dogodila 1. lipnja 2015. godine. Podrobnije podatke o mrežnom jasenovačkom popisu možemo podastrijeti javnosti zahvaljujući računalnoj tehnologiji koja nam u njegovoj obradi pruža nedvosmisleno točne podatke.

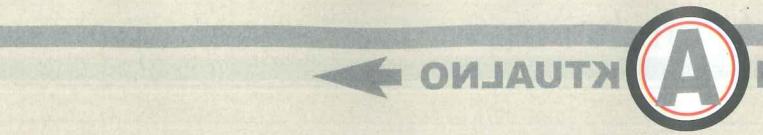
Da se mrežni popis jasenovačkih žrtava s vremenom mijenjao, nedvosmisleno se može dokazati korištenjem javno dostupnih nezavisnih arhiva mrežnih stranica, kao što je objašnjeno u jednome od prethodnih brojeva *Hrvatskog tjednika* (br. 581). S ciljem objašnjavanja lipanjskih događaja, u ovome će se članku koristiti samo pet inačica mrežnoga popisa jasenovačkih žrtava. Prve četiri od njih odnose se na ručno skinute inačice nastale 2011., 2012., 2013. i 2014. godine i njih je na korištenje dao gospodin **Josip Kljaković Šantić**. Peta inačica programski je skinuta inačica nastala nakon lipnja 2015. godine. Ako se u svakoj od tih inačica pregledaju svi zapisi i ako se prebroji 'klonirane', odnosno one koji su u po svim poljima jednaki nekome od prethodnih zapisa, onda je u spomenutim inačicama popis broj kloniranih zapisa redom 21.715 (2011.), 24.951 (2012.), 27.763 (2013.), 24.963 (2014.) i

2.334 (2015., nakon 1. lipnja). Ovdje odmah valja zapaziti barem dvije stvari. Prva stvar je da se za 2014. godinu dobiva broj od 24.963 klonirana zapisa što je značajno više od spomenutih 14.000. Druga stvar je da je i u inačici nastaloj nakon 1. lipnja 2015. godine moguće prebrojati još uvijek značajan broj kloniranih zapisa.

S popisom očito nešto nije u redu

Jedan dio objašnjenja ovako velikoga broja kloniranih zapisa moguće je pronaći u samoj pozadinskoj programskoj logici korištenoj za prikazivanje stranica popisa žrtava. Ako se u mrežnim arhivama pogledaju prethodne inačice stranice s popisom žrtava, moguće je vidjeti da nisu sortirane deterministički. Sortiranje po prezimenu je, doduše, izvršeno, ali za osobe s istim prezimenom nije izvršeno sortiranje po imenu pa su tako u različitim inačicama te osobe različito poreda-

Ako se u svakoj od tih inačica popisa jasenovačkih žrtava tijekom posljednjih nekoliko godina pregleđaju svi zapisi i ako se prebroji 'klonirane', odnosno one koji su u po svim poljima jednaki nekome od prethodnih zapisa, onda je u spomenutim inačicama popisa broj kloniranih zapisa redom 21.715 (2011.), 24.951 (2012.), 27.763 (2013.), 24.963 (2014.) i 2.334 (2015., nakon 1. lipnja). Ovdje odmah valja zapaziti barem dvije stvari. Prva stvar je da se za 2014. godinu dobiva broj od 24.963 klonirana zapisa što je značajno više od spomenutih 14.000. Druga stvar je da je i u inačici nastaloj nakon 1. lipnja 2015. godine moguće prebrojati još uvijek značajan broj kloniranih zapisa

Popis žrtava Drugoga svjetskog rata” Saveznog zavoda za statistiku Jugoslavije iz 1964. godine, koji je naveden kod najvećeg broja osoba na jasenovačkome popisu, posebno je pitanje. O njemu je već bilo riječi u prethodnom članku (HT, br. 584), ali njegovu će se izučavanju tek trebati posvetiti jer on je glavni inkubator jasenovačkih žrtava pa i onih koje to nisu, npr. sarajevskih i zagrebačkih Židova koji su preživjeli rat

Ako se uzme u obzir spomenuti problem sa straničenjem, moglo bi se zaključiti da je on jedan od razloga zbog kojih je u starijim inaćicama popisa moguće uočiti toliko kloniranih zapisa, odnosno značajno manji broj jedinstvenih zapisa. inaćicama. Time se dolazi do broja od 13.264 zapisu, što je opet blizu broju 14.000. Pri tome ovako uopće nije spomenuto ni da su neki zapisi nestali jer bi to otvorilo dodatna pitanja. Kako god da pogleda, očito nešto s popisom nije bilo u redu.

Najbrojniji romi nepoznatoga imena prezimena, godine rođenja...

stveni zapisa, čime se dolazi do broja od 97.432 jedinstvena zapisa. Broj jedinstvenih zapisa ovako je velik zato što su se pojedini podaci tijekom godina mijenjali i veliki broj tih promjena odnosi se na promjenu mjesta i općine rođenja. Zanemarivanjem tih promjena dolazi se do broja od 69.719 jedinstvenih zapisa što je za 14.045 manje od broja svih zapisa u prvoj skinutoj inačici nakon lipnja 2015. godine, odnosno za 11.711 manje od broja jedinstvenih zapisa u istoj toj inačici. Međutim, netko bi mogao reći da je pojednostavljivanje spomenutim zanemarivanjem mjesta i općine rođenja krivi pristup. U tome slučaju postoji i opcija prebrojavanja jedinstvenih zapisa u prvoj inačica popisa nakon lipnja 2015. godine koji se ne nalaze u skupu jedinstvenih zapisa u svim prethodnim

Na kraju vrijedi spomenuti i nekoliko informacija o inačici mrežnoga popisa skinutoj u vrijeme pisanja ovog članka. U njoj postoji sveukupno 83.747 zapisa, od kojih je njih 81.413 jedinstvena što znači da postoji njih 2.334 koji su klonirani. Sortiranjem kloniranih zapisa po broju pojavljivanja moguće je vidjeti da je najbrojniji od njih Rom nepoznatoga imena, prezimena, godine rođenja i imena oca iz Babinca u općini Ivansko navodno ubijen 1941. godine. Taj se zapis u potpisu pojavljuje 332 puta, a prema napomeni izvora je podataka samo 'Popis žrtava Drugog svjetskog rata' Saveznog zavoda za statistiku Jugoslavije iz 1964. godine. Prvi zapis u kojem su poznati ime i prezime nalazi se na 88. mjestu i radi se

Štefan Bogdan s nepoznatom godinom rođenja i imenom oca te je taj zapis u popisu ponovljen 4 puta. Kako točno ove podatke tumačiti, možda je najbolje pitati nekoga od osoblja Spomen-područja Jasenovac, primjerice ravnateljicu Natašu Jovićić, korištenjem njezine javno dostupne adrese elektroničke pošte njovicic@jusp-jasenovac.hr. Ovo se čini kao moguće rješenje jer se na mrežnim stranicama Spomen-područja Jasenovac nalazi i stranica s naslovom 'PITAJU NAS' na kojemu se nude odgovori na pitanja.

‘Popis žrtava Drugog svjetskog rata’ Saveznog zavoda za statistiku Jugoslavije iz 1964. godine, koji je naveden kod najvećeg broja osoba na jasenovačkom popisu, posebno je pitanje. O njemu je već bilo riječi u prethodnome članku (HT, br. 584), ali njegovu će se izučavanju tek trebati posvetiti jer on je glavni inkubator jasenovačkih žrtava, pa i onih koje to nisu, npr. sarajevskih i zagrebačkih Židova kojih su preživjeli rat.

Iako ovaj članak obiluje mnogim pojedinostima o razlikama među inačicama mrežnog popisa prije i nakon lipnja 2015. godine, mnoge su od iznesenih stvari pojednostavljene i nisu opisane sve pojedinosti kako se čitatelje ne bi dodatno zbunjivalo. Bilo je naravno moguće provesti i druge vrste analiza i opisati i njihove rezultate, ali već i ove uvelike oslikavaju nepravilnosti u popisu. Moguće je da netko od čitatelja sumnja u navedene tvrdnje ili smatra da postoje i drugi, možda pravilniji načini analize kojima je trebalo pristupiti ovom problemu. Osim toga, budući da ljudi grijše, moguće je da su se i u ovome članku dogodile pogreške. Iz tog razloga je bilo kojоj zainteresiranoj osobi javljanjem na adresu elektroničke pošte jasenovacki.popis@gmail.com moguće dostaviti podatke korištene u ovoj analizi. Podatak je moguće dobiti u tekstualnom formatu, u obliku Excelove tablice ili u nekom trećem obliku, ovisno o tome kako nekome više odgovara. Isto tako, ako se netko od čitatelja sam želi uvjeriti u promjene koje se događaju na mrežnoj inačici jasenovačkog popisa, javljanjem na spomenutu adresu moguće je zatražiti i izvorni programski kod kojim se cijeli popis ovisno o brzini korištene veze prema internetu može skinuti za nekoliko minuta. Nadalje, zanima li nekoga kako se točno došlo do brojki spomenutih u ovom tekstu, moguće je zatražiti i programski kod koji je korišten za prebrajanje. Za slučaj da nekog od čitatelja zanima i nešto što ovdje nije nabrojeno, opet se može slobodno javiti i pokušat će mu se pomoći s njegovim pitanjima. Ovaj je potez važan zato što se tako mogu ponoviti rezultati provedenih analiza pa se i eventualne kritičare spomenutih tvrdnji poziva da to učine i da u slučaju suprotnog mišljenja koriste sličan način argumentiranja, a ne samo tvrdnje.